NOVEMBER 2006, NUMMER 15

INSTRUMENTEN VOOR EENVOUDIGER EN BETER BODEMBEHEER

INFO@SIKB

SIKBekers 2006

De SIKBekers voor bodembeheer en archeologie worden een begrip.

Het zijn stimulansen voor vakmanschap en kwaliteit voor de genomineerden en de winnaars.

Tijdens het SIKB-congres op 27 september j.l. werden de prijzen uitgereikt, om te beginnen aan de beste veldtechnicus bodembeheer. Dat was Wouter van Hemert van MTI uit Andelst, volgens de jury niet alleen iemand die veel weet van protocollen en richtlijnen, maar daarnaast ook iemand met een probleemoplossende, flexibele instelling. Van Hemert: 'ik vond het een leuke ervaring, dat gebeurt me niet elke dag. Ik kreeg ook positieve reacties van collega-concurrenten, al was het bestaan van de SIKBeker nog niet bij iedereen bekend'.
De beide andere genomineerden, Jeroen Bos van Tauw en Frido van der Horst van Grontmij, beschikten volgens de jury ook over bovengemiddelde kwaliteiten, maar er kan er maar één de beste zijn.

Bij archeologie ging de SIKBeker naar Liesbeth Smits van het Amsterdams Archeologisch Centrum, en tevens onderzoeker aan de Leidse universiteit. Helaas kon zij niet zelf de beker in ontvangst nemen, maar daar had zij een goede reden voor. Zij promoveerde op hetzelfde moment op antropologisch onderzoek aan vier grafvelden uit de Romeinse tijd. Andere genomineerde onderzoekers archeologie waren Eva Kars van het Archeologisch Dienstencentrum (ADC) en Jaap Kottman van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM).

Gevarieerd en geslaagd SIKB-congres

Een gevarieerd en geslaagd SIKB-congres. Dat was de reactie van veel van de ongeveer 450 deelnemers. Zij konden kiezen uit diverse onderwerpen. Voor het eerst was er plaats voor warmte- en koude opslag in de bodem, in een overigens druk bezochte sessie. Daarnaast kon u kennis nemen van het onderwerp uitwisseling van digitale data, waarin we ook duidelijke links konden zien met een project als BIELLS en met een organisatie als IDsW (water), waarmee SIKB nauw samenwerkt op dit gebied.

Evenals vorige jaren kon u ook dit jaar kennis nemen van de onderwerpen waterbodems en archeologie. De nadruk bij archeologie lag vooral op het gecombineerd uitvoeren van milieuhygiënisch bodemonderzoek en archeologisch onderzoek. Bij waterbodem en maritieme archeologie blijkt dit al praktijk te zijn. Een bijzondere en ook levendige sessie was die onder de titel 'beleidsschrapping', waarin deelnemers interactief konden aangeven welke regelgeving wat hen betreft concreet geschrapt zou mogen worden. Uit de sessie bleek dat het toch lastiger is om regels te schrappen dan menigeen denkt. Niettemin was men het eens over diverse items. VROM gaat de uitdaging aan en zal hier een vervolg aan geven.

"BESTE BODEMBELEID"

Ondanks alle kritische geluiden over de kwaliteit van bodembeheer in ons land, zijn er ook positieve geluiden te vernemen, en die komen soms

lees verder >>

vervolg voorpagina

ook vanuit het buitenland. Volgens Ruud Cino van het ministerie van VROM, die namens staatssecretaris Van Geel het woord voerde tijdens het SIKB-congres, is de Chinese ambassadeur van mening dat Nederland het beste bodembeleid ter wereld heeft, vanwege de integratie met aanpalende terreinen als ruimtelijke ordening en waterbeheer, en het feit dat bij bodembeheer het gebruik van de locatie centraal staat. Overigens ontlokte deze uitspraak aan Friso de Zeeuw de reactie dat "het dan slecht gesteld is met het bodembeleid in de rest van de wereld".
Maar dat neemt niet weg dat er nog grote opgaven liggen, zo betoogde Cino. Er moet nog een grote slag gemaakt worden bij het vinden van de balans tussen beheersing van milieurisico's bij bodembeheer en de sociaal/economische ontwikkeling van stedelijke gebieden. De druk uit de samenleving om op te schieten met bouwen is groot, maar kwaliteit en zorgvuldigheid bij het aanpakken van verontreiniging zijn ook belangrijk. Daarom is het van kracht worden van Kwalibo van belang; het zelfreinigend vermogen van de sector wordt erdoor gestimuleerd.

Het bevoegd gezag kan aan de hand van Kwalibo meer werk maken van het toezien op ketenaansprakelijkheid, wat verder gaat dan het aanpakken van alleen incidenten. Verder moet er meer geconcurreerd worden op kwaliteit dan alleen op laagste prijs. Het houdt ook in dat opdrachtgevers kwaliteit moeten durven inkopen. Verder pleitte Cino voor een betere publiek/private samenwerking bij het ontwikkelen van locaties: 'wat we nodig hebben zijn ambtenaren en adviseurs die hun nek durven uitsteken en uitgaan van de mogelijkheden van een locatie'.

WEESKINDJES

Friso de Zeeuw, directeur nieuwe markten van Bouwfonds en sinds kort ook praktijkhoogleraar gebiedsontwikkeling aan de TU Delft, toonde zich zeer kritisch over de manier waarop het Bever-beleid tien jaar later in praktijk wordt gebracht, omdat dit nog niet heeft geleid tot minder procedures. Hij constateerde goede ontwikkelingen, zoals het Besluit Uniforme Saneringen (BUS), voor eenvoudige en kleine verontreinigingsgevallen. Maar: 'als voor elk van meerdere BUSjes op één locatie een aparte beschikking afgegeven moet worden, en dat kan ook nog eens niet tegelijkertijd, dan schiet het nog niet op met het terugdringen van de administratieve lasten', aldus De Zeeuw. Hij vroeg zich ook af, of het niet nuttig zou zijn, een landelijk publiek/privaat saneringsfonds op te richten voor terreinen in stedelijk gebied die nu niet aangepakt kunnen worden, de 'weeskindjes' van de stedelijke ontwikkeling.

ARCHEOLOGIE IN DE SENAAT

Ronald van Raak kon, als lid van de Eerste Kamer voor de Socialistische Partij, uit de eerste hand verhalen over de stand van zaken bij de behandeling van de Monumentenwet. Hij gaf daarmee onder meer aan dat er nog wel wat vragen liggen, juist op het àllerlaatste moment worden de belangrijkste besluiten genomen. Hier ligt nog een kans die archeologen niet zouden moeten laten liggen. Ook bepleitte Van Raak de wetenschappelijke waarde van archeologie. Het is immers niet zo maar een 'markt, maar een wetenschappelijke markt'. Hij riep archeologen daarom ook op om hun huid duur te verkopen.

Ook de overheid werkt aan kwaliteit

Niet alleen bedrijven, maar ook de overheden in Nederland spannen zich behoorlijk in om de kwaliteit van de taakuitvoering in eigen huis (verder) te verbeteren. Er lopen verschillende projecten en SIKB is daarbij nauw betrokken.

PROJECT KWALITEITSIMPULS WBB

Het ministerie van VROM, Bodem+ en SIKB hebben het initiatief genomen tot het project Kwaliteitsimpuls Wbb. De kern hiervan is dat provincies en gemeenten elkaar stimulerend auditten (een zogenoemd visitatiesysteem) en best practices uitwisselen. Dit project staat niet op zich, het sluit aan bij onder meer de kwaliteitsstandaard in de vorm van de SIKB Normbladen 8001 (provincies) en 8002 (gemeenten en milieudiensten). Door meerdere jaren aan het project mee te doen kan een gemeente of provincie in aanmerking komen voor een aanvullende apparaatskostenvergoeding van 0,4 of 0,6 FTE. Inmiddels hebben zich al 35 provincies, gemeenten en milieudiensten zich aangemeld. De visitaties starten begin 2007. De visitaties worden begeleid door het Platform Overheid en Kwaliteit Bodembeheer (POKB).

Meer informatie over het Project Kwaliteitsimpuls Wbb en over het POKB staat op www.sikb.nl: klik (in de linkerkolom) op Platform Overheid en Kwaliteit Bodembeheer (POKB).

KWALITEITSRICHTLIJNEN HANDHAVING

Onlangs heeft SIKB (samen met het LOM) de Handreiking adequate bestuurlijke handhaving Wbb gepubliceerd. De daarmee samenhangende ontwerp-HUM Wbb ligt ter kritiek (zie verderop in deze nieuwsbrief).

SIKB legt ter kritiek

NAZORG: EEN NIEUWE BRL SIKB 7600 EN EEN NIEUW PROTOCOL 6004

Nu meer en meer bodemsaneringen zijn afgerond, en in veel gevallen ook restverontreiniging achterblijft, neemt de aandacht voor nazorg toe. Voor een soepele uitwisseling van kennis hebben VROM en Bodem+ in samenwerking met SKB en SIKB in mei 2006 een Kennisplatform Nnazorg opgericht. Daarnaast bestaat behoefte aan duidelijke richtlijnen die als basis kunnen dienen voor de kwaliteitsborging van nazorgactiviteiten.

Een nieuwe beoordelingsrichtlijn, BRL SIKB 7600, is gericht op het borgen van organisatorische en financiële aspecten van nazorg na bodemsaneringen. De nieuwe beoordelingsrichtlijn focust hierbij op de fase waarin een nazorg¬organisatie een eerder afgesloten afkoopcontract gaat uitvoeren. Die organisatie moet op dat moment het financiële beheer en de organisatorische setting zodanig hebben geborgd en verankerd, dat nakoming van de contracten is verzekerd.
Het nieuwe protocol 6004 beschrijft de eisen aan milieukundige begeleiding van nazorg na bodemsaneringen. Als dit protocol is vastgesteld is certificatie ervoor mogelijk via BRL SIKB 6000.

De documenten zijn voorbereid door een begeleidingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van IPO, VNG, V&W, adviesbureaus, aannemers, certificerende instellingen, grondbanken en nazorgorganisaties. U kunt op de ontwerpversies van BRL SIKB 7600 en protocol 6004 reageren tot 1 december 2006.

SANERINGSUITVOERING:

DE GEACTUALISEERDE BRL SIKB 6000 EN 7000

De certificatieschema's voor de milieukundige begeleiding (BRL 6000) en de uitvoering van bodemsaneringen (BRL 7000) dateren uit 2003 en waren dit jaar toe aan een grondige evaluatie. Met de resultaten daarvan zijn beide schema's geactualiseerd, althans voor de onderdelen conventionele bodemsaneringen en waterbodemsaneringen.
De actualisering van het onderdeel in-situ bodemsaneringen (de protocollen 6002 en 7002) vraagt nog wat meer tijd. Deze onderdelen worden voorbereid in nauw overleg met SKB.
U kunt op de ontwerpversies van BRL SIKB 6000 (met de protocollen 6001 en 6003) en BRL SIKB 7000 (met de protocollen 7001 en 7003) reageren tot 1 december 2006.

TOEZICHT: DE NIEUWE HUM WBB

Het CCvD Bodembeheer heeft de Handhavingsuitvoeringsmethode Wbb als ontwerp vastgesteld en vrijgegeven voor kritiek. De HUM Wbb ondersteunt de uitvoeringspraktijk van bestuurlijke toezichthouders Wet bodembescherming en bevat standaard werkinstructies, toezichtscriteria en stappenplannen. Tezamen met de eerder vastgestelde Handreiking adequate handhaving (managementniveau) geeft de HUM Wbb een uitwerking van de eisen in het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer en de SIKB-normbladen 8001 en 8002. De HUM Wbb is voorbereid door een werkgroep van provincies en gemeenten, ondersteund door een klankbordgroep met VROM-Inspectie, LOM en bedrijfsleven.U kunt op de ontwerpversie van de HUM Wbb reageren t/m 10 november 2006.

SIKB publiceert

Kijk op www.sikb.nl voor de documenten zelf en de daarbij horende overgangsregelingen.

ANALYSES: AS 3000 NU OOK VOOR GRONDWATERMONSTERS

Laboratoria kunnen zich nu ook laten accrediteren voor de analyse van grondwatermonsters in het kader van milieuhygienisch bodemonderzoek. Het Accreditatieschema AS 3000, dat de analyses van grondmonsters in dit kader al beschreef, is daartoe uitgebreid met de nieuwe SIKB-protocollen 3110, 3120, 3130, 3140 en 3150. De structuur is dezelfde als die voor het gedeelte over grondmonsters. Ook voor waterbodem is het nodig om de kwaliteit van de analyses te borgen. Daarom starten we met een nieuwe uitbreiding, voor de analyse van waterbodemmonsters.

TOEZICHT: HANDREIKING ADEQUATE BESTUURLIJKE HANDHAVING

Na het CCvD Bodembeheer heeft nu ook het LOM (Landelijk Overleg Milieuhandhaving) ingestemd met de Handreiking Adequate Bestuurlijke Handhaving Wbb. Daarmee is de Handreiking definitief vastgesteld. De Handreiking geeft concrete richtlijnen voor managers en coordinatoren handhaving Wbb. De handreiking levert bouwstenen ten behoeve van het opstellen van het jaarlijkse handhavingsuitvoeringsprogramma. Het betreft een uitwerking van het Besluit Kwaliteitseisen Handhaving Milieuwetgeving, de SIKB-normbladen 8001 en 8002 en de landelijke sanctiestrategie van het LOM.

SIKB kort

SIKB-WEBSITE VERNIEUWD

Wellicht is het u niet ontgaan, maar de SIKB-website heeft een facelift ondergaan. De indeling van de pagina's, en dan vooral de homepage, is aangepast, waardoor het navigeren gemakkelijker is geworden. We horen graag uw ervaringen, zodat we de site kunnen blijven verbeteren. Zie **www.sikb.nl.**

DATA-UITWISSELING:

LANCERING CONTROLETOOL LIB-DATASETS

Via SIKB-protocol 0101 kunnen betrokkenen bij het bodemonderzoeks- en saneringsproces tot grote hoeveelheden digitale gegevens uitwisselen. Tot nu toe was het niet mogelijk om de kwaliteit van aldus geïmporteerde datasets te controleren. Dat kan nu wel met de nieuwe controletool. In beginsel kan iedereen deze tool gratis gebruiken, maar doordat hij is toegesneden op de zogenoemde LIB-datasets is hij vooral bruikbaar voor provincies, grote of kleine gemeenten, convenantpartijen als de SBNS.

Het werken met de controletool vormt een belangrijke basis van vertrouwen voor het onderling uitwisselen van gegevens tussen bodemorganisaties. De tool controleert niet alleen de consistentie van de dataset, maar ook de volledigheid in relatie tot de landelijk vastgestelde minimaal uit te wisselen set aan gegevens voor de drie doeleinden Landsdekkend Beeld, Monitoring Bodemsanering en Bodemloket. De controletool signaleert welke van deze gegevens (nog) niet zijn ingevuld.

Opgelet: de tool controleert uiteraard niet de juistheid van een getal of waarde; dat is en blijft mensenwerk!

Wie doen er mee aan SIKB?

BOG	Branche Organisatie van Grondbanken
Bodem+	Bodem+ BESTUURSLID
Bouwend Nederland	Bouwend Nederland
CGA	Convent van Gemeentelijke Archeologen BESTUURSLID
CUMELA	Belangenorganisatie voor ondernemingen werkzaam in de CUMELA-sector (Cultuurtechnische werken en grondverzet, Meststoffendistributie en Loonwerken in de Agrarische sector)
DVD	Dienst Vastgoed Defensie van het ministerie van Defensie
FeNeLab	Federatie Nederlandse Laboratoria, kalibratie- en inspectieinstellingen BESTUURSLID
GTI'en	Grote Technologische Instituten
IPO	Interprovinciaal Overleg BESTUURSLID
NEN	Nederlands Normalisatie-instituut
NEPROM	Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen
NVPG	Nederlandse Vereniging van Procesmatige Grondbewerkingsbedrijven
OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ONRI	Organisatie van Raadgevende Ingenieursbureaus
RWS	Rijkswaterstaat BESTUURSLID
Stichting BSB	Stichting voor Bodemsanering van Bedrijfsterreinen
VA	Vereniging Afvalbedrijven
VKB	Vereniging Kwaliteitsborging Bodemonderzoek BESTUURSLID
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNO-NCW	Vereniging van Nederlandse Ondernemers - Nederlands Christelijk Werkgeversverbond
VOC	Verenigd Overleg van Certificatie-instellingen
VOiA	Vereniging van Ondernemers in Archeologie BESTUURSLID
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

INSTRUMENTEN VOOR EENVOUDIGER EN BETER BODEMBEHEER

SIKB

INFO@SIKB IS EEN UITGAVE VAN SIKB
STICHTING INFRASTRUCTUUR KWALITEITSBORGING BODEMBEHEER
Postbus 420
2800 AK GOUDA
T (0182) 54 06 75
F (0182) 54 06 76
info@sikb.nl
www.sikb.nl

TEKST
SIKB en CURNET Communicatie, Gouda

VISUAL IDENTITY SIKB
MADE OF MAN,
visual identity, Rotterdam

FOTOGRAFIE
MADE OF MAN en Keke Keukelaar

DRUK
Veenman drukkers, Rotterdam

NOVEMBER 2006